

Nguyên Xuân

Mùa xuân, *Nắng vàng tươi, trong như lọc. Gió nam mát rười rượi, đan qua tơ nắng nghe mơ hồ như một hòa điệu vô thanh.* Thầy Đỗ Hữu Nghĩa đã mở đầu cho Đặc San Xuân Ước Vọng bằng những hương sắc thanh âm thật trong trẻo trong lời *Khai hội mùa Xuân* như thế. Trang bìa của Đặc San là tấm tranh *Vũ điệu mùa Xuân* của cô Họa Sĩ, cựu Giáo sư Thanh Trí đã đưa người đọc bước vào giữa những sắc màu của tấm tranh thiên nhiên rực rỡ một mùa xuân dân tộc. Lòng người bỗng trào dâng một cảm giác nôn nao khi nhìn thấy mùa xuân *đang trở về trên những chậu cúc vàng rực rỡ, mồng gà đỏ thắm, những cây tắc kiếng no tròn bụ bẫm trái căng chín mọng . . . Và hơn thế nữa những cánh mai vàng nở rộ trong nắng xuân ấm áp. Đẹp kiêu sa đến nao cả lòng người. Hương xuân thanh thoát, tình xuân nồng nàn (Ly rượu mừng, Nguyên Tú My).* Quả thật, mùa xuân có muôn màu muôn vẻ, và có biết bao cách để tả mùa xuân. Nhưng cảm xúc về mùa xuân thì có thể gói gọn trong một vài tâm trạng chung: xôn xao, nô nức, hay bồi hồi, băng khuâng, xen lẫn với chút lo lắng. Và có mấy người không ước mong mùa xuân mới sẽ mang lại nhiều hạnh phúc, an vui?

*Thắm thoát đã bao mùa lá đỏ
Đông qua. Cành lộc hé nhụy vàng
Bao lần xuân đến hoa mai rộ
An Khang, thịnh vượng năm mới sang.
(Hồi ức kỷ niệm xưa, Tô Uyên)*

Đặc San Xuân Ước Vọng năm nay, cũng như đa số các giai phẩm Xuân tiêu biểu của một hội cựu học sinh, người viết đã nhắc

hiều đến mùa xuân trong quá khứ.

*Mùa xuân mai vàng nở
Trong lớp học thiên đường
Chiều lộng gió, ... thênh thang.
(DHD - Ken 76)*

Như một mắt xích để nối lại những gốc nguồn đã lạc. Đặc san Xuân Ước Vọng là một cánh cửa ký ức được mở ra trên từng trang giấy bất tuyệt miên man . . .

*Thầy giáo ngày xưa, giờ như sóng khơi
Trống Chình Phụ ngâm, vang thuở giao thời*

*Học trò ngày xưa đưa còn đưa mắt
Đưa xa nhà muôn thuở hoài hương
Như cánh bèo trôi trên vùng ao cạn
Nẻo nào đi về mỗi sớm tinh sương?
(Trường xưa, BCD)*

Khoảnh khắc có thể bắt nguồn từ một buổi sáng *nhận được thư của những người bạn cũ từ dạo còn mài đũa quần nơi ghé nhà trường hay từ dạo ngược xuôi những đường phố bụi bặm của Saigon trên những con ngựa sắt cũ kỹ (Thư Bạn, Trần Ngọc Lân)* là ngọn gió ký ức lại chợt bùng lên các kỷ niệm cứ ập về trong tôi, vội vàng viết ra chỉ sợ nó biến mất (*Một chút tàn mạn, Đặng Hồng Hải*). Và họ đã cầm bút để viết về những tháng năm đẹp nhất của một đời người, để cảm thấy trong lòng *ấm áp, bỗng thấy mình trẻ lại, như sống lại với những kỷ niệm của thời áo trắng tinh khôi (Cảm nghĩ, Hương Xưa)*. Trong ký ức của người học trò cũ, *dường như nắng vàng hơn vào những chiều cuối năm, nhuộm màu*

vàng luyến tiếc khi mình chợt nhận ra rằng ngày tháng trôi nhanh như thoi dẹt cúi, mình sẽ già thêm một tuổi (Một chiều cuối năm, Nguyễn Tăng Minh). Đọc một lần, để thêm một lần nữa lại làm ta phải nôn nao mỗi khi gió bắc trở về. Đọc một lần, để thêm một lần nữa lại nhớ đồng, nhớ quê. Nhớ cái xứ sở nghèo nàn, mùa hè bụi phủ đến ngập đầu, nhưng chỉ cần vài trận mưa rào đất lại dẽo ra như nếp nhão. Hình ảnh người mẹ, cặp mắt ngấn nước ngồi nhìn đứa con gái lớn lội sinh công đứa em út đi học mẫu giáo. Ra đến nơi con nhỏ khóc như mưa bắc, không chịu ở lại học, lại phải khom lưng công về. Chỉ là những kỷ niệm vụn vặt, nhưng vẫn còn nằm gọn trong ký ức (Gió bắc mùa Xuân, Thuyên Ly). Có chút gì nghèn nghẹn trong từng con chữ ấy làm lặng lòng người đọc.

Mẹ, tiếng nói êm đềm tự buổi sơ khai. Mùa xuân, trước nhất là mùa để nhớ về mẹ, mẹ là mùa xuân. Mỗi lần mùa Xuân nhìn thấy tuyết tan, nhìn mưa nhỏ giọt, rồi thấy các ngọn cỏ nhú lên, là cây trở mầm non, con hãy nghĩ đến nước mắt của các bà mẹ trên thế gian này, nước mắt thương yêu ràn rụa trong lòng nhân loại, giúp chúng ta biết yêu nhau, yêu người, yêu đời, yêu mình và nhờ thế mà lòng chúng ta lúc nào cũng ở gần điều Thiện. Nơi nào có mẹ sẽ có một mùa xuân ấm áp, vì tình mẹ con là tình yêu tự nhiên và sâu thẳm nhất trong loài người (Mùa Xuân: Tình yêu của mẹ, Thầy Đỗ Quý Toàn).

Mỗi đoạn văn, mỗi câu thơ là mỗi dòng hoài niệm xa xôi vắng lặng. Bao nhiêu cảm xúc cứ đan xen, dâng đầy trong dòng lục bát hiền như mảnh trăng non khi viết về mẹ. Có niềm vui, hạnh phúc nào lớn hơn khi người con gái đi xa trở về trong ngày giáp Tết được nghe lại tiếng à ơi của người mẹ hiền tận tụy.

*Con về hái nụ tâm xuân
Nghe câu quan họ mẹ ngâm thuở nào
(Nơi ấy, Mùa Xuân, Nguyễn Tú My)*

Đề tài về mẹ vẫn luôn là một đề tài miên man không cạn, ngay cả khi người thiếu nữ đã trở thành người mẹ, đã biết trăn trở trước những vất vả, lo toan. Họ viết về cuộc đời làm mẹ bằng những vần điệu nhẹ nhàng như một lời tự sự.

*Hai mươi tuổi em đã về làm mẹ
Tiếng ru hời em cứ đọc như thơ
(Con đường có lá me bay, Thụy Miên)*

Đặc điểm của những cây bút nữ là họ không đùa với ngôn từ. Trong mỗi tứ thơ là mỗi nỗi niềm cần được chia sẻ. Từ một thoáng suy tư vào một buổi sáng mùa Thu trong ngày đầu tiên dẫn con đến trường.

*Lên năm, mẫu giáo, con ê a,
Trường đời, mẹ khóc, lệ hoen nhòa,
Đêm thâu, một bóng, mong trời sáng,
Con ơi, mau lớn, thấy mẹ già.
(Thu Cẩm, Tĩnh Lặng)*

Đến một đêm Giao thừa ngày cuối năm, nghe tiếng ngân nga của chiếc đồng hồ tích tắc mà tự hỏi.

*Giao thừa đến rồi chưa?
Chỉ còn dăm phút nữa
Tự dựng tôi cần một bờ vai
Để khóc cho vỡ những giọt nước mắt thắm lặng
(Có ai trò chuyện với tôi không?, Lệ Thu)*

Dù tâm trạng, cảm xúc có được thể hiện ở bất cứ khổ thơ nào, phong cách nào ta cũng vẫn nhận ra được nét thắm lặng tha thiết về một ký ức không quên.

*Bởi người xưa đã rẽ sóng đi xa.
Chôn vùi hết những gì là kỷ niệm.
(Tâm sự, Phố Xưa)*

Cái nghiệt ngã của cuộc sống vẫn không hoàn toàn chôn vùi niềm hy vọng mơ ước về một ngày mai êm đềm, hạnh phúc hơn. Mùa xuân đã về, mùa xuân của yêu thương chờ đợi.

*Khi đồng vỡ đất người gieo mạ
Cò trắng ngẩn ngơ ngắm cánh đồng
Hoa đào chím chím trời mưa bụi
Chợ tết tung bừng đỏ pháo hoa
Thì ta gặp lại người xa cách
Dem hết xuân về tặng riêng ta.
(Tình xuân, Đỗ Thị Bích Thủy)*

Mùa xuân tình người càng trong sáng, thanh khiết hơn trong tâm hồn thơ ngây của những đứa trẻ sống ở xóm Cỏ, nằm ở ven sông dưới chân cầu Đá dẫn vào thành phố (Thiên đường tuổi thơ, Nguyễn Tú My). Chúng là những đứa trẻ khi sinh ra đã mang cái kiếp nghèo nặng ở trên vai rồi. Nhưng cái nghiệt ngã của cuộc sống vẫn không lấp hết những thơ ngây, hồn nhiên là nhờ chúng được sống bao bọc trong tình thương yêu đùm bọc của những người dân nghèo chân chất trong xóm. Đã ghé vào Thiên Đường tuổi thơ, đã chạm tay vào vạt Nắng Xuân âm áp trong khu vườn nhỏ xin hãy dừng lại mà tự hỏi lấy lòng, ta đã khép cánh cửa tâm hồn tự bao giờ? Để rồi sau bốn, năm mươi năm hay bảy, tám mươi năm cuộc đời, ngồi nghĩ lại có ai tự hỏi ta đã được gì, mất gì không? Trước hết, cái được lớn nhất, quan trọng nhất là ta được làm người (Nghĩ về thời gian, Thầy Nguyễn Văn Vịnh).

Bằng một bắt gặp khác cũng rất riêng biệt cho người yêu thơ và nhất là yêu nghệ thuật chuyển ngữ thơ Đường. Một lần nữa những vần thơ tuyệt tác của thi hào Thôi Hiệu đã quyến rũ một niên trưởng Trần Lục dịch lại theo cảm hứng của mình.

*Cây chón Hán Dương ...
lạnh lùng soi bóng nước
Bãi xa Anh Vũ ...
cỏ ngày tháng xanh tươi
Quê hương giờ đâu ... bóng chiều dần phủ
xuống
Sương khói mờ sông tâm trĩu nặng... toi
bờ
(Lâu Hoàng Hạc, Nguyễn Tâm Hàn)*

Văn chương dường như đã không còn bị

lệ thuộc, giới hạn trong những tình cảm thâm kín, riêng tư nữa. Đa số những bài viết trong Đặc San dù ít, dù nhiều người đọc vẫn có thể tìm được một sự đồng cảm nào đó giữa người viết và người đọc, đó là nỗi nhớ quê hương. Từ một miền nắng ấm, những dòng thơ băng khuâng da diết được viết nên lại gợi nỗi nhớ đau nhói trong lòng của những kẻ xa quê cách trở muôn ngàn hải lý.

*Ai đã chào Xuân nơi viễn phương
Có nghe trăn trở giữa đêm trường?
Giao thừa thờ thần nhìn mây gió,
Trừ tịch mơ màng ngắm khói sương.
(Xuân viễn phương, Thầy Đỗ Hữu Nghĩa)*

Dường như đã có một mối giao cảm nào đó giữa văn chương và âm nhạc, những cung bậc chợt trở nên tha thiết sâu lắng hơn khi lắng nghe điệu Boston chậm buồn buồn rãi trong đêm trường nghẹn ngào cơn mưa tuyết . . . Úa phai lòng ai . . . Nhớ thương sầu ngói (nhạc Quê Người, Thầy Đỗ Kim Bảng) thì những nỗi buồn của người xa quê lại nôn nao trở về.

Mùa xuân của tuổi trung niên cũng là mùa xuân của ngậm ngùi, băng khuâng, nuối tiếc.

*Chiều nay nắng nhẹ qua giàn lý
Tự chón xa về viếng chón xưa
Dấu cũ hoang tàn rêu phong phủ
Nhà vắng tiêu điều nặng gió mưa.
(Chón cũ, Nguyễn Tâm Hàn)*

Chỉ cần một ngọn gió hanh trong một ngày cuối đông chợt thoáng, chỉ cần một phím đàn lướt qua trang website thân thuộc là nỗi nhớ lại trở về đầy áp những kỷ niệm buồn vui. Những giai thoại vừa dí dỏm, thú vị, vừa cảm động về tình bạn giữa Thầy Nguyễn Phong Châu và ba Thầy cùng mang họ Đỗ của Nguyễn Du, hay với Thầy Trương Tiểu Oanh và Thầy Bùi Thế San, là những lời tâm sự chân thành. Và chính nhờ những kỷ niệm đẹp, những người đã cho mình biết thế nào là cái ngọt ngào, đậm ấm

của tình bè bạn và thầy trò, mà tôi coi là những ân huệ mà cuộc đời đã ưu ái dành cho tôi và giúp cho tôi an nhiên sống những ngày tháng còn lại ở xứ người (Nguyễn Du: Những ngày chưa quên, Thầy Nguyễn Phong Châu). Khoảnh khắc thời gian như một chớp mắt, từ một buổi sáng bình minh rực rỡ đã thấy thâm đong sương chiều.

*Thời giờ thấm thoát tựa thoi đưa,
Mới sáng thế mà đã buổi trưa
Trai trẻ bao lâu mà đầu bạc
Nhớ thương thương nhớ mấy cho vừa
(Ngẫu hứng tứ tuyệt, Thầy Ngô Văn Cáo)*

Mùa xuân năm nay cũng là một mùa xuân mang sắc thái đặc biệt. Một thoáng hương xưa vẫn còn rơi rớt lại trong mùa xuân với nhiều mong ước. Mùa xuân, nhưng vẫn còn mang mùi vị của mùa hè năm nao đó chứ, vì vẫn còn cái chói chang của ánh nắng buổi trưa thật oan nghiệt và gay gắt, trên lưng bốn thằng con trai đều lấm tấm mồ hôi. Ánh nắng gay gắt một cách oan nghiệt của buổi trưa hôm ấy vẫn còn khiến họ vừa nuối tiếc vừa ngậm ngùi đến mãi bây giờ (Xót xa năm nào, Trần Ngọc Lâm). Câu chuyện mang một chút nét liêu trai, xen lẫn giữa thực hư của đời thường và mộng. Nhưng một phần nào cũng giống tâm trạng lãng mạn mơ mộng của những người học trò mới lớn. Không chỉ riêng con gái mới cài mấy cái lá mắc cỡ trên tóc, ngày xưa, đối với một số con trai cũng vậy, tuổi học trò đồng nghĩa với tuổi . . . con thỏ.

*Em vừa ra khỏi lớp
Anh lấp ló ngoài hiên
Ngó em, anh còn khóps
Chắc em bảo anh điên.
(Tình cảm, Thầy Lê Khánh Duệ)*

Từ một thưở chàng trai mới lớn biết theo em đến trường, đời sao mà dễ thương đến một chiều xuân nay anh lang thang nhìn gió theo mây qua đồi và tự hỏi Em . . . có phải là nắng ấm cho mùa xuân anh đẹp trời. Em . . . có phải là gió cuốn cho hồn

anh chơi vui (nhạc Đoàn khúc mùa Xuân – Tình Xuân, Nguyễn Tăng Minh). Nét đặc biệt của những dòng nhạc Xuân năm nay, người viết nhạc bỗng thấy yêu hơn nhịp điệu 3/4, có phải vì nhịp điệu ấy phù hợp với nét tươi trẻ của một thời thanh xuân trong sáng, trắng như tà áo trắng ngày xưa em mặc, thật thơ ngây trong trắng êm đềm (nhạc Tà áo trắng, Trần Ngọc Lâm). Tuổi học trò thật nhiều kỷ niệm, mà anh đây không bao giờ quên (nhạc Tuổi học trò, Lê Khánh Hiệp), để rồi bỗng thấy lòng rung rung khi bắt gặp một cánh hoa tươi mùa xuân đi về. Nhật cánh vàng rơi nhìn xuân ngại ngùng (nhạc Xuân ngại ngùng, Nguyễn Hữu Sang).

Đằng sau nỗi nhớ còn là những nụ cười bất tận của các lần họp mặt bạn bè. Mỗi độ xuân về, những cánh chim ở khắp mọi nơi sẽ tề tựu về đây, nơi sân trường đầy kỷ niệm này để cùng nhau ôn lại những ngày tháng một thời cắp sách đến trường (Ngày hội ngộ, Đình Gia Điền), để ra đi hào hức, khi về nhớ nhung (Reunion-Class 88, Lê Việt Quốc) câu thơ cứ dài ra như một tiếng gọi bạn ơi, một lời than thầm nếu biết rằng tôi đang rất buồn, trời ơi bạn bè có nên chẵng (Đợi chờ ngày họp mặt, Như An) đã làm cho người đọc phải mỉm cười vì bắt gặp được những vần thơ rất quen thuộc mà ai đã từng yêu thơ cũng đều phải nhớ.

Kỷ ức chất chứa biết bao các hoài niệm . . . mà hoài niệm Tết, là chuỗi dài nhất, lớn nhất, lớn bằng số tuổi của mỗi người, liên tục không hề đứt quãng (Hoài niệm Tết học trò, Vũ Đình Văn). Hình như mùa xuân là nguồn cảm hứng dồi dào cho thầy trò của cả hai trường Trần Lục- Nguyễn Du giúp cho đặc san Xuân Ước Vọng mang nhiều màu sắc đặc biệt và phong phú hơn. Ngoài hơn 45 bài thơ của nhiều cựu học sinh thuộc nhiều niên khóa và Thầy Cô trong và ngoài nước, và một số truyện ngắn, tùy bút, tản văn, biên khảo. Trong đặc san lần này còn có cả những đoạn văn lãng đãng không khí của truyện . . . kiểm hiệp hay trình thám: Ông ta có dáng

dấp rần rồi khỏe mạnh của một người thợ thuyền. Đôi lông mày đen đậm, cằm vuông cương nghị, có màu xanh của người chưa cạo râu. Ngược lại người bạn đồng hành ngồi bên cạnh thì lại mập tròn, trông chưa tới ba mươi tuổi (Chuyện chuột và người, Nguyễn Đăng Khôi). Đọc đặc san mà cảm thấy hấp dẫn ly kỳ, nhiều tình tiết như cái thời niên thiếu lén lút trốn thầy đọc truyện kiếm hiệp dưới . . . gầm bàn. Chỉ cần tác giả thêm một vài chi tiết về người đàn ông như “đầu cạo nhẵn bóng” hay “hai thái dương gồ cao” thì người đọc có thể tưởng tượng là hai nhân vật đang chuẩn bị . . . một trận đánh chí mạng. Thật ra đó chỉ là hai anh em, nghèo, nhưng không ngần ngại giúp đỡ người gặp khó khăn. *Người ta có thể nghèo tiền bạc nhưng chưa chắc đã nghèo tình người.* Đây là một câu chuyện lạ nên đọc, nói về một phần đời sống của người thanh niên Việt du học ở nước ngoài.

Đề tài về xứ người cũng hứa hẹn thêm nhiều hứng thú vui buồn trong những trang hồi ký *Kỷ niệm một chuyến đi Mỹ* (Khánh Minh). Mở từng trang để thấy rằng tình cảm giữa người và người là một điều hiếm hoi nên gìn giữ, đọc từng trang để *cảm ơn Thầy cô, các bạn, và gia đình đã cho tôi một kỷ niệm đẹp mà trong đời sẽ không bao giờ quên được.*

*Phút giây xưa biết bao giờ sống lại
Để nghiệm ra ân nghĩa của Thầy Cô
Đã vô tư như thể chưa bao giờ
Được hưởng cả một gia tài để lại
(Nỗi lòng, Nguyễn Thanh Dương)*

Tờ đặc san dày hơn 200 trang, thật khó có thể gói một cách gọn gàng và đầy đủ trong vài trang giấy của một bài viết. Ngoài giá trị văn nghệ, nghệ thuật của tờ báo, mong rằng những bài viết của cựu thầy trò Nguyễn Du sẽ mang đến cho người đọc - nhất là những người xa xứ - cảm giác gần gũi với cái Tết cổ truyền của một mùa Xuân của quê hương. Kể cả mùa xuân của thời trẻ dại *uom đầy những ước mơ xanh biếc (Trường xưa-Bạn cũ, Diễm Trinh).*

Người viết bài này xin được mượn câu thơ của thầy Vũ Đình Tuyên để thay cho lời kết của tờ đặc san Xuân Ước Vọng 2009.

*Ước vọng mừng vui đón Tân Xuân,
Hội ngộ thầy, cô, bè bạn thân
Kể vai nhắc nhở chung trường lớp,
Sát cánh lo toan hội tương thân.
(Xuân Ước Vọng, Thầy Vũ Đình Tuyên)*

Một mùa xuân mới, mùa xuân mang hạnh phúc, bình an, và thành đạt cho tất cả chúng ta, đang về trước ngõ.

Nguyễn Tú My